№ 86. Piątek 16. Kwietnia 1858. Rok wydania 48.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Gmina miasta Kutty w obwodzie kołomyjskim, uznawszy potrzebę założenia osobnej trywialnej szkoły dla dziewcząt, postanowiła wyposażenie tej szkoły pokryć z zasiłków tamtejszej miejskiej kasy.

W tym zamiarze obowiązała się rzeczona gmina dokumentem wyposażenia z 16. marca 1858 płacić rocznie nauczycielce dziewcząt 180 złr. m. k. w gotówce, opędzać z funduszu miejskiej kasy czynsz najmu za umieszczenie szkoły i pomieszkanie nauczycielki, tudzież koszta porządków szkolnych, równie jak wydatki na opalanie i czyszczenie lokalu szkolnego.

Godną pochwały dążność tę ku rozszerzaniu publicznej nauki ludu podaje c. k. Namiestnictwo z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Lwów 8. kwietnia 1858.

W gminie Załawie tarnopolskiego obwodu została założona systemizowana parafialna szkolna. Na utrzymanie nauczyciela zobowiązała się gmina na wieczne czasy płacić corocznie kwotę 40 złr. 38 kr. m. k. w gotówce, i dostarczać 18 n. austr. mecόw i $^4/_8$ żyta, 8 i $^7/_8$ n. austr. meców hreczki i 1 n. austr. mec pszenicy. Prócz tego zobowiązała się gmina dostawić własnym kosztem na opał wybudowanej już szkółki, w której znajduje się także i nauczyciela mieszkanie, co roku dwa kubiczne sągi drzewa i dwie kopy okłotów, oraz z własnych funduszów sprawić szkolne rekwizyta, i utrzymywać szkołę zawsze w dobrym stanie. Udowodnioną temi składkami pożyteczną dążność ku rozszerzaniu oświaty ludu, podaje c. k. namiestnictwo z zasłużonem uznaniem do powszechnej wiadomości.

Sprawy krajowe.

(Konferencye celne. — Arcyksięstwo Ferdynand Max i Marya Karolina oczekiwani w Wiedniu. — Nowa moneta złota. — Wielki przeor Johanitów u dworu arcyksiążęcego.

Wiedeń, 13. kwietnia. W sobotę dnia 10. kwietnia podpisała konkluzyjny protokół obradująca tu celna konferencya. Reprezentanci państw należących do celnego związku udają się do domu, po nowe pełnomocnictwa. Wrócą tu na początku miesiąca czerwca i na mocy nowo udzielonych instrukcyi rozpoczną dalsze obrady.

Ich Cesarzewicz. królewicz. Mość jenerał-gubernator Arcyksiążę Ferdynand Maxymilian i małżonka Arcyksiężna Marya Karolina oczekiwani są w bieżącym tygodniu z Wenecyi i zajmą mieszkanie w c. k. burgu.

— *Gazeta wiedeńska* obwieszcza następujące rozporządzenie ministeryum finansów z dnia 9go kwietnia 1858 co do wybijania i przejmowania po kasach rządowych koron i półkoron.

W moc najwyższego patentu z dnia 19. września 1857 (art. 13, 14 i 15) będą z dniem dzisiejszym w c. k. głównym urzędzie menniczym w Wiedniu a z d. 1. maja w c. k. urzędach menniczych w Karlsburgu, Kremnicy, Medyolanie i Wenecyi wybijane „korony“ o $^1/_{50}$ częściach funta czystego złota. A najkrótszym według możności czasie „półkorony“ o $^1/_{100}$ części funta czystego złota.

Na podstawie artykułu 16go przytoczonego powyżej najwyższego patentu pozwala się tymczasowo pod zastrzeżeniem zniżenia wartości w każdym czasie przyjmować włącznie aż do 31. października 1858 „korony“ i „półkorony“ do wszystkich wypłat w c. k. kasach i urzędach poborowych w wartości 13 złr. 6 kr. albo 39.30 austryackich lirów i stosunkowo w wartości 6 złr. 33 gr. albo 19.65 austryackich lirów.

Stosunek składowej wartości korony do cesarskiego dukata i lombardo-weneckiego sovrano przedstawią następujące cyfry.

1 korona równa się $\begin{cases} 2.^{9.052}/_{10.000} \text{ duk.} \\ 0.^{9.805}/_{10.800} \text{ sovr.} \end{cases}$

1 dukat równa się $0.^{3.442}/_{10.000}$ korony.

1 sovran równa się $1.^{0.198}/_{10.000}$ korony.

Wenecya, 8. kwietnia. Wielki przeor zakonu Johanitów, Bailli Cappelari della Colomba, miał zaszczyt na czele deputacyi lombardo-weneckiego pryoratu w towarzystwie licznego orszaku komandorów i rycerzy doręczyć przedwczoraj Jej Ces. Mości, najdostojniejszej Arcyksiężnie Karolinie z polecenia wielkiego mistrza wielki krzyż dewocyjny zakonu. Jej Ces. Mość raczyła przyjąć najuprzejmiej ofiarowany upominek a wielki przeor wynurzył w krótkiej przemowie, jak wysoko umie cenić zakon wyświadczone mu wyszczególnienie. Odpowiedział na to w swojem i swej dostojnej małżonki imieniu Jego cesarz. Mość Arcyksiążę jeneralny-gubernator, i wyrażając szczególne względy swoje dla sławnego z niepamiętnych lat zakonu, nad którym czuwa opieka cesarskiego dworu, oświadczył zarazem, że rad widzi w około siebie tak dobrane grono rycerzy, których nazywa braćmi swymi.

Jch cesarz. Moście rozmawiali następnie uprzejmie z gronem dam i rycerzy, ozdobionych insygniami zakonu. Wszyscy obecni, przedstawiani z osobna, otrzymali zaproszenie do arcyksiążęcego stołu.

Hiszpania.

Madryt, 8. kwietnia. Ministeryum oświadczyło stanowczo w kongresie, że wszelkie pogłoski o skojarzeniu dynastycznem są bezzasadne, dodając, że odrzuciłoby wszelką kombinacyę, zagrażającą prawom Królowy Izabeli II.

Anglia.

(Prace w arsenałach pokończone. — Budżet marynarki. — Powrót podróżnych z Indyi. — Nowiny dworu. — W ambasadach zmiany. — Proces Bernarda. — Wiadomości bieżące.)

Londyn, 10. kwietnia. Rząd postanowił odprawić do 1.000 robotników, zatrudnionych w arsenale w Wolwichu, ponieważ gotowe już są wszystkie działa, potrzebne do lepszego obwarowania wybrzeży. Odprawa ta jednakże nie nastąpi naraz, lecz częściowo. Prócz tego postanowiono zawiesić niektóre nowe roboty, których koszta podają na 40.000 funtów szterlingów.

— W ogłoszonym dziś budżecie marynarki sir Johna Packingtona wynoszą wydatki w ogóle o 319.000 funtów szterlingów mniej, niż w budżecie pana Charles Wood, ministra marynarki za przeszłego gabinetu. Zmniejszenie to wynikło z częściowej redukcyi robót portowych i zapasów w magazynach. Transport wojska ma kosztować o 85.000 funtów szterlingów mniej. Wszystkie koszta wynoszą w ogóle 8,821.000 funtów szt., zatem przewyższają zawsze jeszcze o 613.000 fun. szt. budżet marynarki z roku 1857.

— Paropływem „Malabar,“ który przywiózł wczoraj pocztę z Bombaju do Southamptonu, przybyło do Anglii 71 podróżnych, między tymi jenerał-major Reid z Delhów z małżonką i córką, i Mistress Mills, której małżonka zamordowali powstańcy w Nimuczy.

— Angielski konzul w San Francisco przysłał na fundusz indyjski 322 f. szt. i 10 szylingów. Do tej składki przyczyniali się nietylko Anglicy, ale także poddani rozmaitych krajów.

— Hrabia Persigny miał przedwczoraj u królowej audyencyę pożegnawczą, wprowadzał go lord Malmesbury. — Książę Małachowa nie zajmie, jak przedtem donoszono, pałacu hrabi Sefton w Belgrave-Square; do zgody nie przyszło. Wczoraj odpłynęło 1.000 ludzi w Gravesend do Kalkuty. Przedwczoraj odpłynęło ztamtąd 500 ludzi do Bombaju. — W izbie wschodnio-indyjskiej było przedwczoraj zgromadzenie jeneralne, na którem indyjski bil lorda Ellenborough napotkał nie mniej stanowczą opozycyę, jak niegdyś bil lorda Palmerstona. — Proces dublińskich studentów został aż na czerwiec odroczony. — W Wolwichu założono przedwczoraj węgielny kamień na katolickie szkoły dla dzieci. — Wielki sąd przysięgłych ogłosił wczoraj, że są dostateczne powody do wytoczenia procesu przeciw Szymonowi Bernard, Tomaszowi Allsop, Felice Orsiniemu, Pierri, Gomez i Rudio za spisek. Również uznał za słuszne wytoczenie procesu przeciw Edwardowi Truelove i Stanisławowi Tchórzewskiemu za przestępstwo prasy. Drugi proces Szymona Bernard o zbrodnię stanu, będzie wielki sąd przysięgłych jutro roztrząsał. Na wczorajszem wieczornem posiedzeniu wyraził pierwszy sędzia Campbell nadzieję, że w ciągu procesu będą dzienniki wstrzymywać się od wszelkich rozpraw, by nie zakłócać toku sprawiedliwości i nie podburzać opinii publicznej przeciw obżałowanym.

Francya.

(Przegląd wojska. — Wiadomości bieżace. — Książę Terceira. — Deputacya szlachty bretońskiej. — Pobór majtków. — Eskadra hiszpańska u brzegów afrykańskich. — Pensye dotkniętym w zamachu. — Żółta febra.)

Paryż, 10. kwietnia. Dzisiaj wyprawił Cesarz na dziedzińcu Tuileryów przegląd wojska, który miał być dnia 28. grudnia. Wojsko składało się z 9 pułków piechoty, 2 batalionów strzelców pieszych i 2 pułków artyleryi. Prawie wszystkie te pułki były w Krymie a po ukończeniu kampanii stały tu garnizonem. O godzinie 2giej wyjechał Cesarz, świetny otaczał go sztab; stu gwardzistów rozpoczynało i zamykało pochód. Cesarzowa znajdowała się na wielkim balkonie; po defiladzie rozdano kilka krzyżów. Głosy: Vive l'Empereur! Vive l'Emperatrice! Vive le Prince imperial! odezwały się wielokrotnie.

— Cesarz przyjmował hrabiego Persigny zaraz po tegoż przybyciu do Paryża. Hrabia uda się najpierwej do swych dóbr Chamarante a później do Włoch, gdzie ma dłużej zabawić. Republikańscy deputowani Darimon i Olivier byli w poniedziałek w Tuileryach na obiedzie. Projekt zaprowadzenia większej oszczędności dochodzi, i zaczynają od redukcyi pułków gwardyi.

— Następca tronu würtembergskiego Książę, równie jak jego małżonka księżna Olga, są tutaj oczekiwani. Zapowiadają bardzo świetne uroczystości w Fontainebleau.

— Dwóch kabylskich naczelników ma przybyć do Paryża, aby Cesarzowi złożyć powinszowanie szczęśliwego ocalenia w dniu 14go stycznia.

— Książę Terceira, nadzwyczajny poseł Króla portugalskiego do dworu berlińskiego, aby dostojną oblubienicę królewską księżniczkę Stefanię Hohenzollern-Sigmaringską odprowadzić do nowej ojczyzny, przybył wczoraj do Paryża. U podwórca kolei żelaznej oczekiwał księcia pierwszy sekretarz ambasady portugalskiej kawaler d'Almeida. Marszałek Terceira należy do najwierniejszych przyjaciół królewskiego domu, a w czasie wojny domowej między Dom Miguelem a córką Dom Pedra nosił jeszcze tytuł hrabi Villaflor. Kiedy sztandar Królowej Maryi podniesiono w Azorach, znajdował się w Paryżu, natychmiast jednak udał się do Bretanii, i śród niezliczonych trudności dostał się do Terceiry, gdzie trzymał się walecznie przeciw wojsku Dom Miguela. Pod jego rozkazami stał wówczas ów sławny batalion strzelców, który przysiągł nie strzydz brody, pokąd nie posadzi napowrót na tronie Królowej Maryi. W nagrodę walecznej obrony Terceiry został wtedy hrabia Villaflor mianowany księciem Terceiry. Ale pamięć tego przechowuje historya. Mniej wiadomem będzie to może, że dla mianowania księcia Terceiry chciał hrabia Lavradio zrzec się wszystkich tytułów, orderów, i godności; ale szczęściem zaradzono tej kolizyi w sposób odpowiedni zasługom obudwu tych panów, i tym sposobem dały się zachować ojczyźnie i nadal usługi hrabiego. Książę Terceiry przybył tu w towarzystwie swej małżonki; oprócz tego udadzą się z nim do Berlina naprzeciw przyszłej Królowej Donna Marya das Dores, hrabina Santa-Ira, margrabia Ficalho, pierwszy szambelan Króla, i sekretarz ambasady pan Castro. Z Londynu odjedzie dostojna oblubienica fregatą „Królowa portugalska" w towarzystwie kilku paropływów awizowych do Lizbony, a komendę nad tą małą flotylą obejmie książę Oporto; książę Terceiry zabawi kilka dni w Paryżu, gdzie wysiadł w hotelu des Princes.

— Wczoraj była na audyencyi u Cesarza deputacya szlachty bretońskiej, i użalała się na upośledzenie swojej prowincyi. Gościńce są zaniedbane — mówiła deputacya — inne też środki komunikacyi pozostawiają wiele do życzenia, na czem cierpi nie mało handel tamtejszy. Cesarz przyjął deputacyę bardzo łaskawie, i przyrzekł za powrotem z zamierzonej wycieczki do Cherbourga zaszczycić główniejsze miasta Bretonii odwiedzinami swemi, i uwzględnić ile możności życzenia mieszkańców.

— Pobór żołnierzy do marynarki odbywa się z wielką ścisłością i surowością. Polecając rekrutować żołnierzy od lat 20 do 40 wymieniają władze, że tym sposobem pragnie rząd zaopatrzyć marynarkę w wyćwiczonych i doświadczonych majtków w najlepszej porze wieku.

— Minister marynarki mianował osobną komisyę, która ma zwiedzieć porta handlowe i zaproponować fortyfikacye, jakie może uznać za potrzebne.

— Według wiadomości z Kadyxu z d. 4. b. m. uzbrojono już w porcie tamtejszym wszystkie okręta, które mają pomnożyć eskadrę hiszpańską u zachodnich wybrzeży afrykańskich. Okręta te zabiorą z sobą ludzi i materyały, aby założyć nową kolonię na wyspie hiszpańskiej Fernando Po.

— Przedłożony zgromadzeniu prawodawczemu projekt ustawy względem wyznaczenia pensyi dla osieroconych rodzin po ofiarach zamachu z d. 14. stycznia zawiera następujący ustęp: „Explozya dosięgła 160 osób; 9 uległo śmierci, z tych 5 pozostawiło wdowy i dzieci, 4 zaś bezżennych należało do rodzin ubogich. Oprócz tego odniosło 13 takie uszkodzenia, że na zawsze pozostaną kalekami. Aby nieszczęśliwym tym przynieść jedyną możliwą ulgę, proponuje ustawa wyznaczyć po 1000 fr. dla wdów, po 600 fr. dla ojców i matek, tudzież po 600 fr. dla kalek. Dla jednego tylko kaleki ustalono 1000 fr., bo nadzwyczaj ciężkie jest jego uszkodzenie. Sumę 30.000 fr. przeznaczono raz na zawsze na wsparcie potrzebnych a mniej ranionych osób." Projekt ustawy wylicza imiona wszystkich tych, co mają otrzymać pensyę. Pensya ta będzie datować się od d. 14. stycznia, a wpisana w księgę pensyi cywilnych, będzie uważana na równi ze zwyczajnemi nagrodami narodowemi.

— Dzienniki marsylskie podają uwiadomienie dyrekcyi cesarskich messażeryi, że okręt „Egyptus" jadąc d. 20. marca z Trebizondy do Konstantynopola rozbił się o skałę niedaleko Kerassandu. Załogę i część ładunku udało się ocalić.

— Trzymasztowy okręt „Creole" zawinął z Port-au-prince do portu w Nantes, gdzie postradał na żółtą febrę kapitana i trzech majtków. W Hayti ma żółta febra okropne wyrządzać zniszczenia.

Szwajcarya.

(Konzulaty francuskie w Szwajcaryi.)

Berna, 2. kwietnia. Szwajcarski poseł przy dworze tuilerskim dr. Kern znajdował się na posiedzeniu rady związkowej podczas dyskusyi nad sprawą konzulatów, a polecając usilnie udzielenie exequatur nowym konzulom francuskim, wyłożył zarazem zgromadzeniu, z jakiego stanowiska zapatruje się na tę sprawę rząd francuski. Gabinet cesarski opiera się na następujących podstawach: Francya nie może zapewnić ulgi poddanym szwajcarskim, a zmuszać jednocześnie Francuzów zamieszkałych w Szwajcaryi, aby chcąc uzyskać wizy dla swych paszportów, udawali się aż do Berny. W takim razie postawiłaby Francya w daleko niepomyślniejszem położeniu swych własnych ziomków niż obywateli szwajcarskich. Cała ta sprawa przybiera zresztą następującą postać: Jeśli Szwajcarya odmówi Francyi prawa utworzenia konzulatów, jakie przyznawała dotychczas wszystkim innym państwom, i jakie posiada sama ze strony Francyi, otrzymawszy przyzwolenie założyć sześć konzulatów we Francyi wraz z Algieryą, to w takim wypadku Szwajcarya upośledzałaby Francyę, naznaczając jej jakieś stanowisko wyjątkowe.

Francya pozwoliła Szwajcaryi zakładać konzulaty przypuszczając, że Szwajcarya przyzna równe prawo Francyi. Jeśliby zaś nie zgodziła się na to Szwajcarya, to musiałaby i Francya ująć *exequatur*, udzielone konzulom szwajcarskim w granicach francuskich. Francya zawiązuje w jednych i tych samych zamiarach nowe konzulaty w Anglii i Hiszpanii, a żadne z tych państw nie sprzeciwia się temu, doznając takich samych praw we Francyi.

W obec takiego składu rzeczy nie będzie mogła opierać się dłużej rada związkowa. Nie można też wątpić, że udzieli żądanych exequatur dla konzulów francuskich.

Włochy.

(Opieszałość deputowanych piemontskich. — Ułaskawienia w Neapolu.)

W drugiej izbie piemonckiej wydarzyło się na posiedzeniu dnia 6. b. m., że przy rozpoczęciu dyskusyi względem organizacyi wzorowych szkół, musiano przystąpić dla niedostatecznej liczby deputowanych do odczytania listy; potem rozpoczęły się obrady, gdy jednak dla głosowania odczytano nazwiska powtórnie, okazało się, że liczba obecnych jest znowu niedostateczną. Rozgniewany prezydent kazał w dziennikach ogłosić nazwiska opieszałych.

— Jego Mość Król Neapolitański ułaskawił uchwałą, datowaną z Gaety, dwudziestu sześciu na 2 — 7letnie więzienie skazanych więźniów.

Niemce.

(Stan zdrowia Króla pruskiego. — Tajne fundusze.)

Berlin, 12. kwietnia. Zapytani z rozkazu księcia Prus przyboczni lekarze Króla oświadczyli w raporcie swym z 3. kwietnia, że od czasu ostatniego ich raportu z 2. stycznia r. b. nastąpiło stanowcze polepszenie w stanie zdrowia Króla, tak dalece, że Jego król. Mość nietylko zostaje w zupełnem posiadaniu władz umysłowych, ale jest nawet większa niż kiedykolwiek nadzieja, że słabość szczęśliwie się zakończy, i że Jego król. Mość będzie mógł napowrót objąć sprawy rządu.

Co do czasu, kiedy mogłoby nastąpić ziszczenie tej nadziei, nie mogą lekarze i dziś jeszcze powiedzieć nic stanowczego, i ograniczają się tylko na powtórnem oświadczeniu, że Król nawet po zupełnem odzyskaniu zdrowia będzie musiał dla zabezpieczenia skutków kuracyi wstrzymywać się jeszcze przez kilka miesięcy od wszelkich spraw rządowych.

— Pruska izba deputowanych odrzuciła wniosek wymierzony przeciw ministrowi spraw wewnętrznych względem zmniejszenia tajnych funduszów. Minister sam upraszał o całkowite przyzwolenie sumy 80.000 talarów, gdyż w ostatnim roku nie zaszło nic takiego, coby mogło usprawiedliwiać zmniejszenie kredytu. Przy obradach nad systemem więziennym, a osobliwie nad systemem odosobnionych więzień, oświadczył minister, że Jego król. Mość zajmuje się wielce tą sprawą.

Szwecya.

(Sądy duchowne.)

Dziennik *Aftonblad* zawiera niespodzianą wiadomość: Nadworny trybunał w Sztokholmie wyda temi dniami przy otwartych drzwiach ostateczny wyrok w religijnym procesie, który miejski konsystorz wytoczył przed pięcią laty siedmiu na łono katolickiego kościoła powróconym kobietom, a z których już jedna umarła. Dotąd kancler ministerstwa sprawiedliwości przechowywał te akta z wyższego rozkazu. Teraz zwrócono akta trybunałowi z wezwaniem, aby ile możności wydał wyrok najspieszniej. Dziennik *Deutschland* powiada: Wkrótce doczeka się Europa, że szwedzkie trybunały sądowe karać będą religijne przekonanie nietylko wygnaniem z kraju,

utratą obywatelskich i sukcesyjnych praw i t. d. ale oraz rozłączeniem żony od męża i matki od dzieci.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Ułaskawienia. — Śledztwa i wyroki na defraudacye. — Założenie fideikomisów i majoratów.)

Warszawa, 11. kwietnia. *Gazeta warszawska* donosi: Na przedstawienie JO. Księcia Namiestnika Królestwa raczył Jego Ces. Mość dozwolić najłaskawiej Ludwikowi Wojtasińskiemu i Janowi Schmidt, rodem z Królestwa Polskiego, którzy za przestępstwa polityczne z pozbawieniem wszelkich praw zesłani zostali w r. 1851 do Syberyi, powrócić do kraju z zachowaniem im praw zapewnionych ułaskawionym przestępcom politycznym. Również dozwolił Jego Mość Cesarz powrócić do Królestwa przebywającemu we Francyi wychodźcy polskiemu Anastazemu Redych.

Petersburg, 1. kwietnia. Dłuższy czas nie było już słychać o śledztwach, wytoczonych przeciw defraudacyi urzędników administracyi wojskowej w ciągu ostatniej wojny. Temi jednak czasy zapadł nowy surowy wyrok przeciw urzędnikom departamentu marynarki, którzy dopuścili się przeniewierstwa. Dawniej już przekonano o tej przewinie kilku urzędników w Mikołajewie. Na mocy zaś nowego obszernego śledztwa oddalono ze służby kontradmirała Schwendera I. za niedbałość w dopełnianiu swych powinności, a pułkownika Trościnowskiego, naczelnika komisaryatu expedycyjnego dla floty czarnomorskiej skazał wyrok za oszustwo w urzędzie i nadużycie położonego w nim zaufania rządowego na utratę stopnia, rangi i orderu i banicyą do Syberyi. Prezydent komisyi do przyjmowania prowiantu otrzymał za nieuwagę w urzędowaniu surową naganę, zapisaną do listy służbowej, a pewien porucznik, zatrudniony przy departamencie budownictwa morskiego, został za defraudacyę degradowany na prostego żołnierza.

— Względem założenia fideikomisów i majoratów w majątkach dziedzicznych liwońskich wydał Cesarz następujące rozporządzenie: 1) Założenie fideikomisów i majoratów z dóbr dziedzicznych bez najwyższego potwierdzenia na tej samej zasadzie, na jakiej jest pozwolone dla dóbr nabytych, zostawia się do woli szlachty gubernii liwońskiej, tylko w tym przypadku, jeżeli założyciel jest bezdzietny i nie ma żadnych innych descendentów w prostej linii. Wtedy należy ściśle przestrzegać tego, ażeby akt założenia przedłożono nadwornemu sądowi do potwierdzenia jeszcze za życia założyciela, i żeby zachowano wszystkie przy zamianie majętności w fideikomis potrzebne formalności i zwyczaje; jako to publikacyę, wezwanie kredytorów i każdego kto ma jaką pretensyę do majętności, tak zwany proklam, i t. d. Na założenie fideikomisów albo majoratów za pomocą testamentu, które się aż po śmierci testatora pojawia, nie należy na mocy powszechnych ustaw państwa w żaden sposób pozwalać. 2) Na założenie fideikomisów lub majoratów przez właściciela dóbr, który ma dzieci lub innych descendentów w prostej linii, w zamiarze, ażeby utrzymanie dóbr w familii zachować, należy zezwalać, jednak nie inaczej, jak tylko ażeby każdą razą projekt aktu założenia przez ministerstwo sprawiedliwości do najwyższego potwierdzenia przedłożono. Przed tem potwierdzeniem należy akt założenia, jak powyżej wspomniano, przedłożyć nadwornemu sądowi, wydać proklam i uskutecznić ingrosacye aktu w księgi hipoteczne. Niezawiśle od tego, należy stosownie do najuniżeńszej prośby szlachty liwońskiej i według istniejącego w gubernii kurlandzkiej regulaminu, przyjąć za zasadę, ażeby założyciel fideikomisu każdą razą zabezpieczył swoich innych spadkobierców w linii zstępnej, wpłatą gotowego kapitału na ich korzyść do sądu, odpowiednią takiej części majętności dziedzicznej, jakaby prawnie na nich przypadła, przyczem należy wziąć za podstawę detaxacyę majętności przy ostatnim podziale. Rozumie się samo przez się, że wpłata pieniężnej sumy tylko wtedy jest potrzebna, jeżeli założyciel nie posiada żadnych innych dóbr, któremiby drugich swych spadkobierców w dolnej linii, stosownie do udziału każdego zaspokoił. 3) Jeżeli wakcie założenia uczynionym przez bezdzietnego właściciela dóbr, zawarte jest postanowienie, ażeby za przejściem majętności w posiadanie sukcesora, który nie nosi nazwiska właściciela zgasłego, spadkobierca przybrał imię familijne założyciela, tedy do takiego aktu należy każdą razą prosić o najwyższe potwierdzenie.

Turcya.

(Pieniądze papierowe. — Doniesienia z Bagdadu i Trypolidy. — Wiadomości bieżące.)

Konstantynopol, 3. kwietnia. Kaimy tracą co raz więcej na wartości, w tym samym stosunku powiększa się drożyzna a cały handel cierpi. Nietylko tutejszym, ale nawet zagranicznym kupcom i fabrykantom dokucza to bardzo dotkliwie. Pomoc jest spiesznie potrzebna. Projekt rozmaitych kolei żelaznych spowodował turecki rząd wydać ustawę wywłaszczenia i temi dniami została publikowana. Towarzystwo „Messageries Imperiales" utraciło na czarnem morzu jeden okręt. W powrocie z Trebizondy uderzył parostatek „Egiptus" pod Karasondą na skałę, rozpadł się i zatonął. Udało się tylko ocalić podróżnych i większą część towarów.

Z Bagdadu piszą pod dniem 16go lutego, że po bardzo uciążliwej podróży miał Omer Basza odprawiać wjazd swój do Bagdadu dnia 19. albo 20. lutego. W całej swej podróży z Alepo do Mosulu a szczególnie w okolicach Diarbekiru ucierpiał jenerał-gubernator z swem wojskiem bardzo wiele, gdyż zima była tam bardzo ostra. Zresztą nie wydarzyło się podczas całej podróży nic osobliwszego, wyjąwszy zamordowanie pułkownika Nury Beja nad brzegami Eufratu. Omer Basza wyprawił pułkownika w misyi do jednej arabskiej wioski, gdzie zamiast gościnnie go przyjąć zabili pułkownika. Za to morderstwo skarał Omer Basza Arabów surowo i zdaje się, że do tego odnoszą się wiadomości, że Beduini opór stawili przeciw Omerowi Baszy. Regularne wojska uderzyły i Beduini utracili kilkaset ludzi, zaś straty wojsk regularnych były tylko bardzo małe.

Z Malty telegrafują do dziennika *Times* pod dniem 7. kwietnia: „Wczoraj przybyła tutaj wiadomość potyczki pod Ghadamas między Turkami a Arabami pod dowództwem Szeika Guma. Guma pobity poległ z ręki jednego Araba z własnej jego świty. Jego głowę przywieziono do Trypolidy; zwycięstwo obchodzono wielką ucztą. Turecki liniowy parostatek i jedna fregata z załogą 3000 żołnierza odpłynęły z Konstantynopola, wypoczywały w Korfu dnia 19. marca, a dnia 22. marca odpłynęły do Albanii ku ochronie granic tureckich od rozbójniczych napadów na Adryatyku i od granicy Czarnogórców."

Azya.

(Telegram indyjski. — Zajścia pod Adenem. — Stan rzeczy na Kaukazie.)

Z Allahabadu z dnia. 17. marca przybyła następująca depesza: Z Futyguru piszą pod dniem 15. marca, za Nana Sahib znajdował się zawsze jeszcze w Jehanpurze i że naczelnicy powstańców bawili przy nim. Powstańcy wpadli na nowo do futygurskiego dystryktu, uderzyli na Tanahów i rozpędzili policyę. Jenerał Penny znajduje się zapewne w pobliżu Dżumny. Powstańcy co wpadli do Ghatumpuru Pergunah, wrócili znowu rzeką Humirpur. Naczelny wódz nadesłał następującą depeszę z Luknowa: Wczoraj zajęto mosty, a wojska posuwały się naprzód i obsadziły Muczu Bawan i wielki Iman Bara. Znaczne nieprzyjacielskie siły przekroczyły kamienny most na godzinę przed rozpoczęciem szturmu sir J. Outrama. W porównaniu z wczorajszym dniem był opór bardzo mały. Dywizya Gurków obsadziła wczoraj w nocy nieprzyjacielską pozycyę przed Alumbagiem. Tłumy uzbrojonych i nieuzbrojonych opuściły miasto, zwróciły się na północ. Nasze wojska zbliżyły się zwolna ze wszech stron do nieprzyjacielskiej linii bojowej, a mianowicie w kierunku Gulghatu i Musabahu, gdzie posuwali się powstańcy. Punkt, gdzie powstańcy zebrać się zamierzają, nie jest jeszcze wiadomy.

Aden. Gdy Sultan z Adhice, miasta położonego o 20 angielskich mil od Adenu, odciął warowni przywóz żywności, wyruszył dowodzący brygadier dnia 18. marca rano w 600 ludzi i 2 działa, i zmusił Arabów po krótkiej potyczce do poddania się. Arabowie utracili przytem 20 do 30 ludzi. Anglicy zaś żadnych prawie nieponieśli strat. W chwili, gdy parostatek „Candia" odpływał z Adenu, panował znowu pokój, a krajowcom wolno było jak zawsze przychodzić do miasta. Co do tej potyczki z Arabami w Adenie, to depesza dziennika *Times* nadmienia, że załoga rozpędziła przeciwników dopiero po dwukrotnej wycieczce, jednak potwierdza, że pokój został przywrócony.

— Według listów z Konstantynopola zdaje się potwierdzać wiadomość o zawarciu zaczepnego i odpornego przymierza między południowemi plemionami Czerkiesyi a goralami Daghestanu. Na tym uroczystym akcie znajdowali się wszyscy naczelnicy, między tymi Naib Muhamed Emin Basza i Szamil. Postanowili prowadzić wojnę dalej zacięcie, starać się wszelkiemi możliwemi środkami uznania „Czerkieskiej narodowości" i wysłać adresy do posłów wielkich mocarstw, aby za ich pośrednictwem uprosić zaniechania krwawych walk na Kaukazie. Zawarcie tego związku spowodowało Rosyan przedsięwziąć stanowczy krok; z znacznemi siłami wtargnęli aż do głównej kwatery Naiba Muhamuda Emina Baszy, jednak Czerkiesy zmusili ich do odwrotu, tak samo niepowiodło się Rosyanom przy szturmie przypuszczanym do trzech warowni w pobliżu Psziszki i przy trzeciej walce nad rzeką Pesza. Powyższe wiadomości potrzebują jeszcze potwierdzenia, gdyż równocześnie z temi wiadomościami nadszedł telegram z Petersburga, według którego główna siła korpusu Czeczeńskiego obsadziła wyżynę Dargo, ostatnią zaporę do dalszego wszechstronnego wkroczenia rosyjskich wojsk, oraz że do arguńskiego wąwozu założono drogi.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Lwów, 16go kwietnia. W tej chwili otrzymaliśmy bliższe szczegóły zbrodni popełnionej w Brodach dnia 13go b. m.; nim je dokładniej podać będziemy mogli, nadmieniamy tylko pobieżnie objaśniając pierwsze doniesienie telegraficzne, że mordercą jest niejaki Dominik Borzemski, rodem z Tarnopola; miał przy sobie w chwili popełnionego morderstwa: *a)* parę pistoletów dwururnych, *b)* dwa pojedyncze pistolety i *c)* sztylet czyli właściwie nóż styryjski; którym jak się z śledztwa pokazuje, przebił pierwszą ofiarę, bo ciało Hausnera ma *siedm* znaków ciężkiego pchnięcia. Z uszkodzonych sprzętów w kantorze wnoszą, że walka musiała być wielka z mordercą; i że na wrzawę nadszedł magazynier Hauswald, którego morderca także śmiertelnie ranił; w sieniach zabity leżał tragarz Moses Safran, a w dziedzińcu stróż, ranny wystrzałem z pistoletu bardzo niebezpiecznie. W chwili ujęcia morderca był bez przytomności, ranił się dwururnym wystrzałem, przeniesiony do szpitalu, odzyskał na zajutrz przytomność; i z tego co zezna podamy bliższe doniesienie.

Paryż, 12. kwietnia. *Monitor* ogłasza, że dzienniki, które by podawały fałszywie dywidendy towarzystw akcyjnych, będą pociągane do odpowiedzialności.

Londyn, 13go kwietnia. Izba niższa miała dziś wieczór pierwsze posiedzenie po feryach. *Lord Russell* radził zarzucić bil indyjski a natomiast zaproponować oddzielne rezolucye, z których możnaby póżniej bil ułożyć. *D'Israeli* zgadzał się na to, Palmerston i inni sprzeciwiali się.

Belgrad. Gazeta Temeszwarska donosi, że książę przywrócił do dawnych godności senatorów, pensyonowanych po wykryciu zamachu, i że ministeryum serbskie zażądało dymisyi.

Kurs lwowski.

Dnia 15. kwietnia.		gotówką zł r.	gotówką kr.	towarem zł r.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	43	4	46
Dukat cesarski	" "	4	47	4	50
Półimperyał zł. rosyjski	" "	8	15	8	20
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	36	1	37
Talar pruski	" "	1	32	1	$33^1/_2$
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	1	10	1	11
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	79	5	79	33
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	78	21	79	—
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	83	20	84	7

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 15. kwietnia.	złr.	kr.
instytut kupił prócz kuponów 100 po	79	30
" przedał " " 100 po	—	—
" dawał " " za 100	—	—
" żądał " " za 100	80	—
Wartość kupona od 100 zlr.	1	$9^1/_2$

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 13. kwietnia o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% 84 — $84^1/_8$. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 95 — $95^1/_2$. Lomb. wen. pożyczki z 5% 97 — $97^1/_2$. Obligacye długu państwa 5% $81^1/_4$—$81^3/_8$. det. $4^1/_2$% 71—$71^1/_8$, det. 4% 64—$64^1/_4$, — detto 3% $49^1/_2$—50 detto $2^1/_2$% $40^3/_4$ — 41, detto 1% $16^1/_4$ — $16^1/_4$. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 97. — — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 97 — — —. Detto Peszt. 4% 96 — —. Detto Medyol. 4% 96 — —. — — Obligacye indemn. niższ. austr. 5% $89^1/_2$—$89^3/_4$, detto węgier. $79^3/_8$ — 80, detto galic. i siedmiogr. $78^1/_2$ - 79 — detto innych krajów koron. $84^1/_2$—85 Oblig. bank. $2^1/_2$% 63 — $63^1/_2$ — Pożyczka loter. z r. 1834 314—316. Detto z roku 1839 127 — $127^1/_4$ — Detto z r. 1854 $107^3/_4$—$107^7/_8$. Renty Como $15^1/_2$—$15^3/_4$.

Galic. list. zastawne 4% 77—78. Półn. Oblig. Prior. 5% $89^1/_2$ — 90.— Glognickie 5% 80 — 81. Obligacye Dun. żegl. par. 5% $86^1/_2$—87. — Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 88 — 89. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 109—110 — Akcyi bank. narodowego 972—974. — Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. $240^1/_2$—$240^3/_4$. Akcye niż. austr. tow. eskomp. $115^1/_4$—$115^1/_2$. — Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. — — —. — Detto półn. kolei $183^3/_4$ — 184 Detto tow. kol. żel. za 500 frank. $292^1/_2$—$292^3/_4$. Detto kolei ces. Eliz. po 200 zlr. z wpłatą 30% 100 — $100^1/_8$. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. $92^1/_4$—$92^1/_2$ — Detto cisańskiej kolei żel. 100 — $100^1/_8$. Detto Lomb.-wen. kol. żel. $148^1/_2$ — 149 Detto Cesarza Franc Józ. wschod. kol. żel. $188^1/_2$ — 189. Detto losy tryest. 109 — $109^1/_2$. Detto tow. żegl. parowej 538—540. Detto 13. wydania $100^1/_2$ — $100^3/_4$. Detto Lloyda 385 — 387. Peszt. mostu łańcuch. 59 — 60. Akcye młyna parowego wiéd. 67—68. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 19 — 20. — Detto 2. wydania 29 — 30. Esterhazego losy 40 złr. 80 — $80^1/_2$ Windischgrätza losy 25—$25^1/_4$. — Waldsteina losy $26^1/_2$—$26^3/_4$. Keglevicha losy $16^1/_4$—$16^1/_2$. Ks. Salma losy $42^3/_4$—43. — St. Genois $37^3/_4$—38. Palffego losy $37^1/_2$ - $37^3/_4$. Clarego $39^1/_2$—$39^3/_4$

Amsterdam 2 m. 88 l. Augsburg Uso $105^7/_8$. — Bukareszt 31 T. $264^1/_2$. Konstantynopol 31 T. 475. — Frankfurt 3 m. $105^3/_8$ l. —. — Hamburg 2 m. 78. — Liwurna 2 m. 105 — Londyn 3 m. 10 — $17^1/_2$. — Medyolan 2 m. 105. — — Paryż 2 m. $123^1/_2$ Cesarskich ważnych dukatów agio $7^7/_8$ — 8. Napoleons'dor 8 13 — 14. — Angielskie Sover. 10 17 — — —. — Imperyał Ros. 8 25 — 26 Srebro —.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 15. kwietnia.

Oblig. długu państwa 5% $81^3/_8$; losowane obligacye 5% —; obligacye długu państwa $4^1/_2$ % 71; 4% —; 3% —; $2^1/_2$ % —; — pożyczka loteri. z r. 1834 —; — z r. 1839 $130^1/_4$; z r. 1854 108; poż. nar. z r 1854 $84^1/_8$. Ob banku - Akcye bankowe $974^1/_2$ — Akcye zakładu kredytowego $243^1/_2$. Akcye kolei półn. po 1000 złr. $1847^1/_2$. Austr.-franc. akcye kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wpłata $291^1/_2$; — kolej żelazna lomb.-wenecka —. Akcye kolei nadciskiej —. Kolej cesarzowy Elżbiety $200^1/_4$. Kolej połud. półn. komunikacyjna —. Akcye żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 539. Akcye żegl. parowej Lloyda po 500 złr. —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego po 500 złr —. Galic. listy zast. 4% —. Oblig. indemn. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. —; — detto galicyj. $79^1/_8$. detto węgierskie $80^1/_4$. Amsterdam —. Augsburg $105^7/_8$ l. Bukareszt $264^1/_2$.— Konstantynopol —. Frankfurt —. — Hamburg 78. Lipsk —. Liwurna —. Londyn 10—18. Medyolan —. Marsylia $123^1/_4$. — Paryż $123^1/_2$. — Agio duk. ces. $7^7/_8$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 15. kwietnia.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Zamojski, c. k. rotm., z Krakowa. — Hr. Wodzicki Kazim., z Olejowa. — Hr. Golejowski Kor., z Krzywczyc — Hr. Dunin Borkowski Alex., z Winniczek. — Wolański Erazm, z Czarnokoniec. — Jabłonowski Ant, z Rawy.

Hotel europejski: PP. Hr. Starzyński Boj., z Złoczowa. — Witwicki Jan, z Tarnopola.

Hotel Langa: PP. Waindlmayer Teodor, c. k. porucz. i Linderski Ant., c. k. rotm, z Żółkwi. — Philipp Franc., c. k. prz. pow., z Komarna.

Hotel Kuhna: PP. Chrzanowski Michał, c. k. pes. radca sąd. krajowego, z Sądowej Wiszni. — Maniewski Wład, z Horeczka.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 15. kwietnia.

PP. Bauemen Felix, c. k. major, do Przemyśla. — Gellan Karol, c. k. rotm., do Żółkwi. — Kunkasch Jerzy, adwokat, do Brodów. — Bürker Edw., c. k. porucz, do Krakowa. - Pierzchała Ignacy, do Uszkowiec. — Ruiz Józef, c. k. porucz., do Żółkwi. — Ks. Thurn Taxis Emeryk, c. k. pułkownik, do Żółkwi.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 14. kwietnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	327.92	+ 0 6°	85 8	zachodni	sł.	pochmurno
2. god. popoł.	328.40	+ 5 6°	60 1	północny	"	"
10. god. wiecz.	329.10	+ 1 0°	78 6	"	"	jasno

TEATR.

Dziś na scenie polskiej trzy komedye jedno-aktowe: **„Chłopi arystokraci." „Rotmistrz od huzarów guwernerem," i „Podstęp pana kapitana."**

KRONIKA.

„Rosyjski dziennik ekonomiczny podaje następujące szczegóły o liczbie włościan dóbr obywatelskich w Rosyi. Podług danych najwiarogodniejszych, objętych w dziele p. Keppena, „dziewiąty spis ludności," w drugiej połowie 1851 roku, z liczby 68,000.000 mieszkańców Cesarstwa Rosyjskiego, było około 22,000.000 włościan dóbr obywatelskich, a między nimi 10,708.900 płci męzkiej. Co do liczby takichże włościan, gubernie szły w porządku następującym: Kijowska 511 554 dusz, Podolska 472.553, Tulska 403.649, Riazańska 391.419, Smoleńska 378.038, Orłowska 374.631, Twerska 362.277, Tambowska 362.142, Wołyńska 36.292, Kurska 359.968, Niżegorodzka 341.191, Włodzimierska 329.765, Połtawska 325.753, Saratowska 322.098, Kaługska 307.946, Moskiewska 306.803, Kostromska 295 143, Mińska 288 355, Mohilewska 286.275, Czernichowska 281.844, Penzeńska 244.697, Permska 256.581, Woronezka 243.560, Charkowska 223.140, Witebska 216.752, Symbirska 212.889, Nowogrodzka 198.494, Wileńska 197.862, Grodzieńska 197.118, Pskowska 186 985, Kowieńska 171.318, Jekaterynosławska 157.307, Chersońska 151.670, Ziemia Wojska Dońskiego 127.947, Petersburska 125.413, Samarska 108.251, Kazańska 99.588, Orenburska 65.561, Taurycka 20.677, Wiacka 16.186, Stawropolska 8131, Astrachańska 6211, Ołoniecka 5,919, obwód Besarabski 3828, Tobolska 1234, Jenisejska 153, Tomska 99, Tyfliska 38, obwód Zabajkalski 31, Archangielska 22, Irkucka 21, obwód Jakucki 7, Szemachińska 5, Kutaiska 1 W stosunku do ogólnej ludności, włościanie dóbr obywatelskich stanowią 73.82% w gubernii Tulskiej 70.87, w Smoleńskiej, 69.4, w Mohilewskiej, 66, w Kaługskiej, 63.57, w Jarosławskiej, 63.46, w Kijowskiej, 63.34, w Mińskiej, 62.67, w Niżegorodzkiej, 61.58, w Kostromskiej, 60 39, w Podolskiej 60.11, we Włodzimierskiej, 59.70, w Witebskiej, 59.58, w Pskowskiej, 59.28, w Riazańskiej, 55.36, w Twerskiej, 53.55, w Orłowskiej, 50.53, w Penzeńskiej, 50.4, w Grodzieńskiej, 50.31, w Petersburgskiej, 49.97, w Wileńskiej, 49.65, w Wołyńskiej, 47.71, w Moskiewskiej, 46.25, w Nowogrodzkiej, 44.93, w Saratowskiej, 43.56, w Tambowskiej, 43.13, w Kurskiej, 41.78, w Czernichowskiej, 41.59, w Symbirskiej, 40.6, w Kowieńskiej, 40.09, w Połtawskiej, przeszło 33; w ziemi Wojska Dońskiego, oraz w guberniach Jekaterynosławskiej i Chersońskiej, około takiegoż procentu; w Charkowskiej, przeszło 30%, w Woroneżskiej 29; w Permskiej, 24.67, w Wołogodzkiej, 16.65, w Samarskiej, 15.11, w Kazańskiej, 7.7, w Orenburgskiej, 6 32, w Taurydzkiej, 4.68, w Ołonieckiej, 3.26, w Astrachańskiej, 2.94, w Stawropolskiej, 1 84, w Wiackiej; w pozostałych zaś guberniach mniej niż 1% na stu mieszkańców. Z porównań p. Keppena na liczbach opartych, okazuje się zmniejszenie we wszystkich prawie miejscowościach w okresie między 8ym a 9ym spisem ludności, ilości włościan dóbr obywatelskich w stosunku do ludzi stanów wolnych. Wyjątek stanowią tylko: gubernia Saratowska, gdzie procent powyżej wykazany wzrósł o $2^1/_2$, Grodzieńska (około 2%), Ziemia Wojska Dońskiego i gubernia Mińska (o $^7/_{10}$). Przeciwnie we wszystkich innych guberniach, stosunek takichże włościan do stanów wolnych wypada nie na korzyść 9go spisu; różnica ta wynosi w 11tu guberniach od 1 do 2%, w 9ciu od 2 do 3, w 7miu od 3 do 4, w 3ch od 4 do 5, w 4ch od 5 do 6, w Orenburgskiej gubernii do 6.15, a w gubernii Wołyńskiej do $14^1/_3$%. Podług tegoż 9go spisu ludności, w porównaniu z 8ym spisem, liczba włościan dóbr obywatelskich płci męzkiej, zmniejszyła się w guberniach dolnej Wołgi o 5 67%, w północno-zachodnich o $1^1/_3$, w południowo-zachodnich o $6^2/_3$. W tych nawet guberniach, w których liczba włościan-poddanych urosła, ilość osób stanów wolnych powiększyła się stosunkowo daleko znaczniej.

— Według wykazów urzędowych wybiła mennica angielska w przeszłym roku 4,859,860 l., w całych i pół souvereindorach. To wynosi 1,142.254 l. mniej niż w r. 1856, a 64.108 mniej niż w ostatnich dziesięciu latach przeciętnie. Około r. 1853, w którym więcej niż kiedykolwiek przedtem, mianowicie 11.952.391 l., wybito w złocie, wynosi różnica nie mniej jak 7,092.531 l. — Srebrnej monety wybito w przeszłym roku w kwocie 373.230 l. w rzeczywistej wartości metalowej 363.679 l. Między temi 1,671.120 l. dukatów, 2,562.120 szylingów, 2,233.340 sixpenców, 4158 fourpenców, 1,762.728 threepenców, 475 twopenców, i 7920 penców. — Monety miedzianej wybito tylko za 6720 l. w metalowej wartości 3429 l.

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.*** *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*